

26. juni 2014

Udviklingen i terrortruslen fra personer udrejst fra Danmark til Syrien

Sammenfatning

CTA vurderer, at antallet af udrejste fra Danmark til konflikten i Syrien nu overstiger 100 personer, og at mindst 15 af de udrejste er blevet dræbt. Konflikten tiltrækker fortsat personer fra militant islamistiske miljøer i Danmark. CTA vurderer, at der fremover vil være flere kvinder, der udrejser fra Danmark til Syrien.

CTA vurderer, at hovedparten af de udrejste fra Danmark kæmper sammen med militant islamistiske grupper i Syrien. CTA vurderer, at nogle af de udrejste kæmper med gruppen ISIL i Irak.

CTA vurderer, at et betydeligt antal personer udrejst fra Danmark til Syrien har opnået konkrete, militære færdigheder som følge af deres træning og deltagelse i kamp handlinger. Denne kapacitet vil kunne anvendes til at gennemføre terrorangreb i Danmark.

CTA vurderer, at ISIL's fremgang i Irak, kombineret med en intensiveret og brutal propaganda, kan øge antallet af danske militante islamister, der udrejser for at kæmpe, herunder med ISIL, samt have en yderligere radikaliserende effekt på unge, der allerede befinder sig i militant islamistiske miljøer i Danmark. CTA vurderer, at dette kan være med til at øge terrortruslen mod Danmark. CTA vurderer, at øget opbakning til ISIL kan føre til en forøget terrortrussel mod bløde, ubeskyttede mål i Danmark. Dette giver dog på nuværende tidspunkt ikke anledning til at ændre vurderingen af terrortruslen mod Danmark, som CTA fortsat vurderer som alvorlig.

CTA vurderer, at angrebsplanlægning mod Danmark kan ske fra hjemvendte fra Syrien, der befinder sig i et andet europæisk land.

1. Indledning

Den væbnede konflikt i Syrien tiltrækker fortsat et stort antal personer fra hele verden. CTA vurderer, at mindst 1.500 personer fra Europa er udrejst til Syrien for at deltage i konflikten, og at antallet af udrejste fra Danmark nu overstiger 100 personer. Tallene er forbundet med en vis usikkerhed og kan være højere. Et betydeligt antal udrejste tilslutter sig fortsat militant islamistiske grupper.

CTA har i en analyse af 24. november 2013 beskrevet truslen fra de udrejste til Syrien. Nærværende analyse vurderer udviklingen i terrortruslen mod Danmark i lyset af den seneste udvikling i Syrien og regionen. Der er fortsat en uafklaret situation i kampen mellem Assad-styret og oppositionsgrupperne, hvor styret dog står relativt stærkere. Samtidig er der sket en tiltagende rivalisering mellem de militant islamistiske oppositionsgrupper i Syrien, i første række mellem den al-Qaida (AQ) affilierede gruppe al-Nusra Fronten og Den Islamiske Stat i Irak og Levanten (ISIL). I nabolandet Irak har ISIL erobret større landområder og centrale byer, hvilket truer med at eskalere den sekteriske sunni-shiamuslimske konflikt i Irak og i hele regionen.

2. Hvem rejser til Syrien og hvorfor?

Der er fortsat personer, der udrejser fra Danmark med henblik på at deltage i konflikten i Syrien. De udrejste er fortsat alt overvejende unge sunni-muslimske mænd af mange forskellige etniske oprindelser. Også danske konvertitter er udrejst. CTA vurderer, at de udrejste primært har tilknytning til islamistiske miljøer, herunder i København, Aarhus og Odense. Et mindre antal af de udrejste har tilknytning til kriminelle miljøer i Danmark.

På europæisk plan ser man et stigende antal kvinder engagere sig i Syrien-konflikten. Det sker gennem aktiviteter i deres hjemlande, så som udbredelse af propaganda, radikalisering og pengeindsamlinger, eller ved at udrejse til Syrien. CTA vurderer, at hovedparten af kvinderne rejser ud for at tilslutte sig deres mænd. Nogle af kvinderne rejser ud sammen med deres børn. Der er ligeledes eksempler på ugifte kvinder, som rejser til Syrien med det formål at blive gift. CTA vurderer, at også kvinder fra Danmark er udrejst til Syrien.

Motivationen for at rejse til Syrien spænder fortsat bredt. Nogle ønsker at hjælpe muslimske trosfæller og udføre humanitært arbejde. Andre ønsker at bekæmpe Assad-styret. For nogle er etableringen af et islamisk kalifat i Syrien en hovedprioritet og kan være motiverede af opnåelsen af, hvad man opfatter som en martyrdød. Endelig kan der fortsat være personer, som udrejser for at søge spænding og eventyr.

CTA vurderer, at udrejsen til Syrien fortrinsvis sker via aktiv rekruttering i islamistiske miljøer i Danmark¹. Radikalisatorer i de islamistiske miljøer bruger i stigende grad Syrien som platform i forbindelse med deres aktiviteter. Radikaliseringen indebærer ofte forsøg på at legitimere, at der anvendes voldelige midler i kampen mod opfattede fjender af islam. CTA vurderer, at religiøse studieophold i visse lande i Mellemøsten kan have bidraget til radikaliserings af nogle af de personer fra Danmark, der er udrejst til Syrien.

3. Opholdet i konfliktzonen

CTA vurderer, at hovedparten af de udrejste fra Danmark kæmper sammen med militant islamistiske grupper i Syrien. CTA vurderer, at nogle af de udrejste har opholdt sig i Syrien i en længere periode, og at nogle rejser frem og tilbage mellem Danmark og Syrien. CTA vurderer endvidere, at nogle af de udrejste rejser videre til Irak for at kæmpe sammen med ISIL.

CTA vurderer, at de udrejste, der tilknyttes grupper i Syrien, modtager grundlæggende kamptræning, og at enkelte kan have modtaget specialiseret våbentræning. CTA vurderer, at langt hovedparten af de udrejste har deltaget i kamphandlinger, og at dette har styrket deres kapacitet yderligere. Inden for det seneste halve år er der set flere eksempler på, at tilrejsende vesterlændinge har gennemført selvmordsaktioner i Syrien og Irak.

På grund af den intensiverede rivalisering mellem de militante islamistiske grupper, er der en øget risiko for, at udrejste fra Danmark kommer i direkte kamp mod andre oppositionsgrupper, og dermed også potentielt mod andre udrejste fra Danmark. CTA vurderer dog, at kun et meget lille antal har valgt at forlade Syrien af denne grund.

CTA vurderer, at det kan være vanskeligt at forlade nogle af de militante islamistiske grupper i Syrien, og at det kan være farligt for de udrejste, hvis de forsøger det.

CTA vurderer, at mindst 15 personer udrejst fra Danmark er blevet dræbt, herunder også i forbindelse med selvmordsaktioner i Irak for ISIL.

CTA vurderer, at de kvinder, der er udrejst til Syrien, primært passer på familierne og engagerer sig i aktiviteter, der støtter de mænd, der kæmper. Kvinderne kan også

¹ For en nærmere beskrivelse af disse miljøer henvises til CTA's analyse vedrørende "Danske islamistiske miljøer med betydning for terrortruslen mod Danmark" af 28. maj 2014.

bidrage til propagandaaktiviteter. CTA vurderer, at udrejste kvinder kan have adgang til våben og våbentræning, uden at dette nødvendigvis betyder, at de deltager i kamphandlinger.

Der er udrejste fra Danmark, som på internetfora er engageret i propagandaaktiviteter, bl.a. ved at dele billeder af dræbte, både fra egne og fra modstandernes rækker. Flere af propagandavideoerne fra Syrien har et særligt makabert indhold.

4. Hjemvendte fra Syrien

CTA vurderer, at op mod halvdelen af de udrejste personer fra Danmark er vendt hjem igen. CTA vurderer, at nogle af de hjemvendte forsøger at lægge oplevelserne i Syrien bag sig og komme videre med deres liv. Der er også en række personer, der blot er hjemme i en kortere periode inden de igen udrejser. Andre fortsætter deres engagement i konflikten ved aktiviteter i islamistiske miljøer i Danmark.

CTA vurderer, at udrejste fra Danmark, der vender tilbage til islamistiske miljøer, kan udnytte deres særlige status til at rekruttere nye medlemmer til de islamistiske miljøer og til at rekruttere og hjælpe nye rejsende til konflikten i Syrien. De hjemvendte kan også bidrage til finansiering af grupperes aktiviteter, udbredelse af propaganda og til yderligere radikaliserings af miljøerne.

Udrejste, der returnerer til kriminelle miljøer, kan bidrage til at øge radikaliserings og voldsparathed og samt kapaciteten til at begå vold i disse miljøer.

5. Vurdering af terrortruslen mod Danmark fra hjemvendte

Det er ikke alle, der har deltaget i konflikten i Syrien, som udgør en trussel mod Danmark efter deres hjemkomst. Deltagelse i kamphandlinger eller ophold hos militant islamistiske grupper betyder ikke i sig selv, at en person er rede til at begå en terrorhandling i Danmark.

CTA vurderer, at størstedelen af de udrejste kommer i kontakt med personer og grupper, der støtter en global militant islamistisk ideologi og som opfatter angreb mod vestlige mål som legitime.

CTA vurderer, at et betydeligt antal personer udrejst fra Danmark til Syrien har opnået konkrete, militære færdigheder som følge af deres træning og deltagelse i kamphandlinger. CTA vurderer, at de hjemvendte primært har opnået kapacitet til brug af håndvåben samt i enkelte tilfælde kan være blevet trænet i specialiserede våbenty-

UKLASSIFICERET

per. Denne kapacitet vil kunne anvendes til at gennemføre terrorangreb i Danmark. Træningen i konfliktzonen øger risikoen for, at et angreb kan planlægges og udføres hurtigt og med større effekt.

CTA vurderer, at flere af de udrejste, der har opholdt sig hos militant islamistiske grupper, kan have overværet grov vold og brutale drab, og at dette kan bidrage til en stærk radikaliserings, forråelse og voldsparathed.

CTA vurderer, at ISIL's fremgang i Irak, kombineret med deres intensiverede propaganda, kan øge antallet af danske militante islamister, der udrejser for at kæmpe med militant islamistiske grupper, herunder ISIL.

CTA vurderer tillige, at propagandaen fra Syrien, herunder meget brutale videoer produceret af ISIL, der udbredes på sociale medier, kan have en yderligere radikaliserende effekt på unge, der allerede befinder sig i militant islamistiske miljøer i Danmark. CTA vurderer, at dette kan være med til at øge sandsynligheden for, at sådanne personer er rede til at begå terror.

CTA vurderer, at udviklingen i Irak kan få betydning for udvælgelsen af mål og fremgangsmåde i forbindelse med mulige terrorangreb i Danmark. ISIL har demonstreret, at man ikke viger tilbage fra at gennemføre angreb, der medfører store civile tab. CTA vurderer, at øget opbakning til ISIL kan føre til en forøget terrortrussel mod bløde, ubeskyttede mål i Danmark. Dette giver dog på nuværende tidspunkt ikke anledning til at ændre vurderingen af terrortruslen mod Danmark, som CTA fortsat vurderer som alvorlig.

CTA vurderer, at en forstærkning af det sekteriske element i konflikten i Syrien såvel som i Irak, potentielt kan føre til flere spændinger mellem sunni- og shiamuslimer i Danmark. Det kan betyde, at shia-relaterede interesser i Danmark, kan blive legitime mål for danske ISIL-tilhængere.

CTA vurderer, at hjemvendte fra konfliktzonen, der ønsker at begå terror, kan handle på grundlag af instruktion fra grupper eller personer i Syrien med en global militant islamistisk ideologi, eller på eget initiativ, enten i en gruppe eller som enkeltperson. Angrebsplanlægningen kan, som vi har set i flere tidligere danske og internationale terrorsager, foregå i ét europæisk land, men være rettet mod mål i et andet europæisk land.

UKLASSIFICERET

Der er i flere europæiske lande blevet anholdt personer, som har opholdt sig i Syrien, og som mistænkes for at planlægge et terrorangreb mod mål i Vesten. Den person, som er pågrebet efter angrebet på det jødiske museum i Bruxelles den 24. maj 2014, havde opholdt sig i Syrien forud for angrebet. Personen, der er tidligere kriminel, boede i Frankrig inden sin udrejse til Syrien, men tog til Belgien for at udføre angrebet. Der er indikationer på, at han er tilhænger af ISIL.

CTA vurderer, at der fremover vil være flere kvinder, der udrejser fra Danmark til Syrien, og som bidrager til radikaliserings- og rekruttering til islamistiske miljøer i Danmark. CTA vurderer, at kvinder, der har opholdt sig hos militant islamistiske grupper, vil kunne udgøre en terrortrussel i Danmark.

CTA vurderer, at kombinationen af opnåede færdigheder blandt udrejste og sympati med den globale, militant islamistiske ideologi ligeledes kan øge terrortruslen mod danske interesser i udlandet.